

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Realiseren natuurcompensatie op voorraad op locaties Valkenheide en Autenasekade	TELEFOONNUMMER	+31628918706
		E-MAILADRES	fenna.braune@provincie-utrecht.nl
DATUM	1-11-2022	DOMEIN/OPGAVE	LLO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1965507927-34619	TEAM	NEL
VAN	Fenna Braune	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
NUMMER PS	PS2022RGW149		
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

In 2018 hebben wij besloten tot het instellen van een provinciale natuurcompensatiebank. Sinds 2018 hebben wij op twee locaties gronden verworven voor de natuurcompensatiebank: Valkenheide en Autenasekade. Wij hebben de afgelopen jaren voor ongeveer de helft van de oppervlakte van deze locaties overeenkomsten gesloten met partijen (compensatieplichtigen) om hun natuurcompensatieverplichting daarop uit te voeren. Voor de andere helft zijn de gronden nog niet belegd met natuurcompensatieverplichtingen. Ten behoeve van de natuurkwaliteit en vanuit kostenefficiëntie is het gewenst om de locaties in één keer in te richten met compensatienatuur. Op 1 november 2022 hebben wij daarom besloten om op een deel van de gronden (maximaal 19 hectare) van de locaties Valkenheide en Autenasekade natuurcompensatie op voorraad te realiseren. Deze natuur kan na realisatie ingezet worden voor toekomstige compensatieverplichtingen van derden of de provincie zelf.

Inleiding:

In 2018 heeft GS besloten tot het instellen van een natuurcompensatiebank, met als doel het verhogen van de natuurkwaliteit en het versnellen van het besluitvormingsproces rondom natuurcompensatie. Het blijkt namelijk vaak moeilijk om geschikte compensatielocaties te vinden, hierdoor duurt de besluitvorming lang en wordt er gekozen voor minder goede, maar wel beschikbare, locaties waarop een minder goede natuurkwaliteit kan worden gerealiseerd. De compensatiebank biedt hiervoor een oplossing; goede locaties zijn beschikbaar waarop de realisatie van compensatieopgaven kan worden gebundeld en daarmee een robuustere natuur met een hogere kwaliteit kan worden gerealiseerd. Ook de besluitvorming kan worden versneld, omdat locaties voor de compensatieverplichtingen beschikbaar zijn.

Voor de compensatielocaties Valkenheide en Autenasekade is de inrichting in voorbereiding en is het voornemen om de locaties in het plantseizoen van 2023/2024 in te richten met natuur. Op de locaties is ca. 36 ha beschikbaar voor het uitvoeren van compensatieverplichtingen van de provincie en derden. Voor ca. 17 ha zijn de locaties belegd met compensatieverplichtingen. Hiermee resteert nog ca. 19 ha te beleggen met compensatieverplichtingen. Wij hebben desondanks besloten beide locaties in één keer volledig in te richten en daarmee maximaal 19 ha compensatienatuur op voorraad te realiseren.

Op beide locaties wordt voornamelijk ingezet op boscompensatie omdat de vraag naar deze natuurcompensatie erg groot is en er aanzienlijk minder vraag is naar compensatielocaties die geen bos of houtopstanden zijn. Het te realiseren bos op voorraad wordt van een hoogwaardig natuurtype, zodat de locaties voldoen aan de eisen die worden gesteld aan veel compensatieverplichtingen. Door beide locaties in één keer in te richten wordt de natuurkwaliteit beter, een groter gebied ingericht met een hogere natuurwaarde, en kan de natuur zich al ontwikkelen voordat de aantasting plaatsvindt. Daarnaast wordt de natuur met relatief minder middelen zoals geld, capaciteit en materieel, gerealiseerd. Ook geeft natuurcompensatie op voorraad duidelijkheid over de financiering en inrichting van deze twee locaties, wat bevorderlijk is in de gesprekken met omwonenden en belanghebbenden en in de te doorlopen vergunningprocedures. Verder verlaagt het de administratieve lasten voor de afhandeling van de uitvoering van compensatieverplichtingen. Vooral voor kleine compensatieopgaven is dit gewenst. Als laatste kan hiermee worden voldaan aan de vraag vanuit provinciale projecten/ambities zoals Hart van de Heuvelrug en boscompensatie voor Natura 2000-gebieden.

Op dit moment bestaat er geen expliciete regeling voor het realiseren van natuurcompensatie op voorraad in de Wet natuurbescherming (Wnb) en Interim Omgevingsverordening (IOV). Echter, natuurcompensatie op voorraad past wel in het doel en de strekking van beide regelingen. Doordat het een novum betreft, het nog niet is opgenomen in de huidige IOV en er nog geen jurisprudentie over is, bestaat het risico dat compenseren op voorraad wellicht kan sneuvelen in een gerechtelijke procedure. In dit geval moeten dan nieuwe compensatielocaties worden gezocht. Daarnaast is er een risico op precedentwerking. Dit risico wordt ondervangen doordat dit besluit twee specifieke locaties betreft. Ook de provincies Brabant en Gelderland kennen vormen van compenseren op voorraad waar tot op heden geen juridische problemen uit zijn voortgevloeid. Hierdoor kan gesteld worden dat de risico's daarmee aanvaardbaar zijn.

Met natuurorganisatie is ambtelijk gesproken over het realiseren van natuurcompensatie op voorraad bij de locaties Autenasekade en Valkenheide. De natuurorganisaties geven aan hier positief tegenover te staan omdat het bijdraagt aan een snellere uitvoering van compensatieverplichtingen en een robuustere compensatienatuur. Zij plaatsen wel de kritische kanttekening dat de inzet van gronden voor compensatieverplichtingen er niet toe mag leiden dat het gemakkelijker wordt om het NNN, Natuurnetwerk Nederland, of bos aan te tasten. De zorg van de natuurorganisaties is begrijpelijk, maar is hier niet aan de orde. De inzet van de compensatiebank leidt er niet toe dat het makkelijker wordt NNN of bos aan te tasten. De besluitvorming over of aantasting van het NNN of bos mag plaatsvinden, staat los van het gebruik maken van de compensatiebank. Op basis van de IOV en de Wnb wordt bepaald of aantasting van het NNN en/of bos toegestaan is en welke compensatieopgave daarbij hoort. De compensatiebank kan vervolgens worden ingezet om aan deze compensatieopgave te voldoen.

Inzet van de compensatiebank is mogelijk bij aantasting van het NNN vanwege groot openbaar belang (art. 6.3 lid 1 sub a IOV) en bij aantasting van bos op basis van de Wnb. Binnen de meerwaardebenadering (art. 6.3 lid 1 sub b IOV) kan geen gebruik worden gemaakt van de gronden van de compensatiebank. Bij de meerwaardebenadering moet binnen of nabij de locatie van de aantasting worden gecompenseerd. De gronden van de compensatiebank daardoor hiervoor niet in aanmerking.

Vervolgprocedure / voortgang:

De Autenasekade en Valkenheide worden, onder voorbehoud van positieve uitkomsten in de vergunningen- en bestemmingsplanprocedures, in het plantseizoen 2023/2024 ingericht. Betrokkenen, gebruikers en omwonenden van beide compensatielocaties zullen bij communicatie over de inrichting van de locaties, worden geïnformeerd over dat met de inrichting (deels) compensatienatuur op voorraad wordt gerealiseerd. In januari 2023 zal door ons, zoals eerder toegezegd, een rapportage aan u worden voorgelegd over de uitvoering van natuur- en boscompensatie binnen de provincie Utrecht in de afgelopen jaren.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen